

## ШМАТКИ ЖИТТЯ З ЕЛЕМЕНТАМИ НАСИЛЬСТВА

Кожна передмова має пояснювати, нащо вам, хто взяв до рук цю книжку, варто її читати. Тому ні, я не збираюся розмірковувати, наскільки якісна проза Василя Карп'юка «з позиції вічності» й чи вона в цій вічності затримається. Мій погляд буде суто феноменологічним: я бачу його оповідання отак і думаю, що саме тому й тому їх буде цікаво почитати. А отже, ось мої п'ять аргументів, чому цю книжку треба негайно купити, а купивши, потім не класти на полицю, а таки сісти й увібрати сторіночка за сторіночкою.

1. Василь Карп'юк дебютував трохи більше десяти років тому як лауреат літературного конкурсу видавництва «Смолоскип», надрукувавши в підсумку збірку оповідань «Мотлох». Сталося так найперше через багату уяву автора, яка гамузом вразила всіх учасників журі. Він просто *незможно неподібно* бачить світ.

Кожен і кожна, хто ризикнуть перегорнути дві сторінки моєї передмови й зануритися в химерне *хтозна-що* Карп'юка, будуть подивовані, вражені та занепокоєні. Фантазія автора перебуває далеко поза межами звичного рівня нашого сучасного письменства. Ті, кому лиш я брався переказувати сюжети, вміщені в цій книжці, зразу запитували оте традиційне: «Що він курить?». А от я думаю, що автор не курить — він *вдихає...* повітря Карпат вочевидь. Словом, зануртєся в тексти Карп'юка — ви такого давно не читали.

2. Все-таки це про життя. Тут багато впізнаваних реалій — від сільських буднів до епізодів безглуздо-богемних пиятик. Так, наче в тебе під руками здоровенний телескоп, через який можеш глянути в будь-який бік, і тобі зразу показує і бездомного пса, й агресивних школярів, і діда, що самотньо живе на горі, і журналістку та поетку, які цілуються серед сухого листя, що ним засипана кімната. Автор — вправний підглядальник, тому, як не дивно, але так: перегорнувши останню сторінку, ми знатимемо про цей світ глибше та краще.

До речі, може здатися, що Карп'юк захищає у своїх оповіданнях *традиційні цінності...* І так само може видатися, що він насміхається з них (в окремих випадках — з особливо чорним гумором). Тут хіба скажу, що мені також так здається.

3. Це насправді дуже *гірські, карпатські, гуцульські* тексти. Їх іншість, *неплощинність* якось просочується поміж рядків, цілком зненацька розпросторюється, то

концентруючись в образі білого ягняти, то виграючи пацьорками в ґерданах, силянках чи орнаментованих ліжниках. Так, це екскурсія в Карпати, проте не звична й не конвенційно-туристична: це радше занурення у світогляд горян, що спустилися з верховин і злилися з неонам великих міст, проте все ще добре пам'ятають запах свіжоскошених отав і спів односельців під склепіннями дерев'яних гуцульських церков. Між іншим, ще й мова: десяток чи два карпатських слів тут можна вивчити. Йо!

4. І це, холера, екзистенціалізм. Читаючи, доведеться погодитися, що життя загалом безглузде й безперспективне, але вибір робити треба, навіть якщо його логіка неочевидна й результат нетривкий. Там десть посередині книжки є коротке оповідання «Сокоти киртину», й це, я вам скажу, якась варіація «Чекаючи на Ґодо» Беккета. Механіка тут така: ми нашттовхуємося на незвичне, починаємо мислити, виходимо на рівень найвищих філософських питань... і нас вже не обходить, що ми насправді читаємо кілька дивних історій дивного автора з дивного краю. Ми замислюємося, а це таки важливо.

До речі, відгомонів інших текстів можна запенгувати в прозі Карп'юка більш ніж достатньо. Це освічений автор, і в гру в покликання він грає вільно: комусь привидиться дідо Иванчік, комусь Ларс фон Трієр... На то ж вона й гра.

А ще про насильство. Його тут буде повно. Налаштуйтеся, що багато персонажів загинуть за

кілька сторінок і вам доведеться це прийняти, як приймають ті з-поміж персонажів, які залишаються жити. Постійна присутність смерті лише наголошує екзистенціалізм автора. Втім, тут є й протилежне...

5. Секс. *Дивний секс*. Можливо, тут втілено бачення статевих зносин міленіалів чи вже й зумерів. Бо мені в моїй ейджистській обмеженості видається, що в книжці Карп'юка сексом займаються не люди, а якісь інопланетні істоти — вкрай цікаво! — ...або й не займаються, бо це ж іще питання, чи їм те потрібно. Можливо, сексуальність — просто вигадка 90-х, коли до рук українським літераторам потрапили екзальтовані праці Фрейда?

Так чи так, але оповідання Василя Карп'юка читати цікаво. Я завжди роблю такий висновок, коли не можу, читаючи, спинитися: от ще одне й досить, ще одне, а решта завтра... Вони ламають мозок, але кинути неможливо. Ну як ти кинеш, коли приходить Міліція й тобі цікаво, що буде далі:

*Вона прийшла в довгому синьому плащі, з кашкетом на голові. На кашкеті кілька значків. Крім основної голови, у Міліції було ще кілька голів, які вона ховала під плащем. Також у Міліції були пістолет і наручники. Щоправда, наручники не працювали, бо Міліція десь загубила від них ключ. Та про це я довідався згодом. А тоді Міліція змусила мене зізнаватися, де я беру рибу, а як ні, то обіцяла сховати у клітку й там тримати. Я ж насправді не надто б і перечив цьому,*

*бо нарешті мав би можливість посидіти у спокої, але Міліція так жартувала. Насправді вона просто хотіла риби. Найперше, що вона зробила, так це трохи вдарила мене в живіт і сказала, щоб вів її до себе додому. Мені живіт заболів, тож я повів. І Міліція дуже зраділа, коли побачила річку з рибою й молоком. Вона нахилилася над річкою й повипускала з-під плаща решту голів. Центральна велика голова з кашкетом вела зі мною розумну бесіду, а дрібні голови шугонули до річки, і просто зубами лапали рибу, і їли її сирюю. Мені аж лячно стало.*

Читайте Карп'юка, почніть просто зараз — вам болітиме, ви потрапите в сомнамбулічний стан, ви облаєте мене, що я підбив вас це прочитати, але точно станете багатшими. Бо деякі з його образів і сюжетів розбачити неможливо... Обіцяю.



# НЯВКА В КИЄВІ

## 1

Юрко нарешті оговтався після переїзду й вирішив провести день красиво. Він ще не мав у Києві близьких друзів, тому масового гуляння організувати не став. Але це була якраз осінь, і він знав про станцію метро «Голосіївська», а також про Максима Рильського, який якраз писав про цю осінь вірші. Зрештою, Юрко теж не останній поет, тому й зацікавили його ці обставини. Бо чого б іще?

Врешті він купив якесь жахливе видання вибраного. Обкладинку зразу ж загорнув у гарний коричневий папір. Знаєте, у кав'ярнях такі кладуть на столи, а зверху вже їжу чи напої.

Озброївшись томиком Рильського, термочашкою кави й легкою курткою на випадок дощу, Юрко гайнув на метро, проїхав своїх дванадцять станцій і вийшов. Голосіївський парк зустрів його листям, собаками без намордників і стежками. Ними, можливо, ходив Максим Рильський.

Юрко близько години гуляв, аж доки не зайшов у таку глиб, що, здавалося, його там ніхто не потурбує. Ну й сісти було де — доволі зручна колода.

На превеликий жаль, кава майже охолола, але холодно не було, тому Юрко не дав цій незначній прикрасі похитнути свій умиротворений настрій. На те він і умиротворений, щоб усілякі прикрощі його не похитували.

Юрко дістав із рюкзака пакунок. Напевно, бутерброди. Та ж ні. Томик Рильського, про який ми вже згадували. Розгорнув навмання й почав читати. Про себе, звісно.

Сонети. Юрко аж пояснишав.

*Зелена піна лісу молодого*

*Дрімотно плеще, як на морі шум.*

*Блакитні тіні впали на дорогу,*

*Заворожили мудрі бджоли ум.*

Юрка аж пробрало. Він почав згадувати своє дитинство. Батьків, родичів. Для них він уже ніколи не буде своїм. Ніколи не зможе бути таким, який міг би бути своїм. Він може любити своє карпатське містечко лише з відстані. Так, батьки його розуміють. А от іншим близьким він уже нічого не зможе пояснити. Вони вже не такі близькі, щоб зрозуміти. Він більше не хоче нічого пояснювати, бо нема сенсу.

Юркові стало жаль за всім втраченим. Він дістав із кишені телефон і хотів сам писати вірша.

Йому колись наснився вуйко Руслан. Питався, чого Юрко пішов. Сказав: «Що ж ти, Юрчику, пішов



і всьо наше лишив?». А Юрко вві сні розгубився: «А я знаю...». — «І що, там найшов шос ліпше?» — «Не, нічого ліпшого».

Юрко собі постановив, що колись, може, повернеться в батьківську хату й облаштує собі келію, про яку-от і в Рильського читає.

*Стоять дуби замислено і строго.  
Тут — перейшовши молодий самум —  
Собі поставлю келію убогу,  
Щільник пахучий для останніх дум.*

Щойно дістав телефон, як у кущах щось зашелестіло, затріщало. А день сухий, то й лист сухий, гілляччя сухе. Наче хтось наминав попкорн. Аж тут із хащ вийшла дівчина.

Згодом Юрко теж пробував про це писати вірша.

*Прийшла Нявка в Голосіївський парк,  
Взяла мене отак за карк  
Й каже: «Збилася з ніг...».*

## 2

Те, що дівчина була гола, Юрка збентежило, але не надто. А от заговоривши, вона подивувала. То була гуцульська лайка з прокльонами. Юрко все розумів і не розумів водночас. Тобто розумів зміст сказаного, але не розумів, чому серед Голосіївського парку раптом виринула дівчина з Карпат, та ще й така обурена.

Може, одного прекрасного дня, чи пак жахітної ночі, вона мала звести Юрка зі світу? Водити лісами

до знемоги та й завести в нетрі, де він мав би розбити голову об гострі корчі.

Нявка три тижні пішки йшла з Карпат до Голосіївського парку. Ішла тільки поночі, щоб ніхто не помітив. Та й збилася з ніг, тому так щиро проклинала. Бо раніше що? «Юрчику, Юрчику, ходи за мнов...» — і по всьому! Ніч, ліс, Карпати, зорі, перса... І Юрчик пішов би, як теля. Потім ще тижнів зо два його шукали б усією громадою, аж доки знайшли би тіло.

Коли вона ледь примовкла, Юрко почав їй читати Рильського.

*Суворих слів, холодних і шорстких,  
Перебираю низки, ніби чотки,  
І одкидаю твердо з-поміж них  
Усе легке, все ніжне і солодке.*

Ніжне і солодке. Гм. Нявка, певна річ, отетеріла. Тоді Юрко відклав книжку, дістав із рюкзака куртку, яку захопив на випадок дощу, підійшов до Нявки, лягнув її долонею по дупі й одразу приклав пальця до вуст: «Тс-с-с!». Тоді обгорнув її курткою й повів до колони.

Нявка втихомирилася, а Юрко почав її навчати:

— Слухай шо, дівчи, бігме, не знаю, шо ти за одна і шо тут робиш, але по бесіді чую, шо наша, то тре' йкос ратувати. Боюси зазирати, шо в тебе ззаду, але мені ти доста вдаласи спереду, то би най так і було. Подумаю, як тебе назад доправити, а поки шо можеш в мене перебути. Але треба дочекатиси, як ме змерькатиси, аби

тебе ніхто не вздрів, бо то ні штука. Не знаю, як ти сюди добралася, але як тебе злапають, то добра ні меш мати.

Нявка лиш кивала й уже хилила голову на Юркове плече. Дрімалося їй.

### 3

Коли споночіло, Юрко викликав таксі. Таксисту сказав, що дівчина трохи перебрала й заснула. А те, що вона спить, було добре чути, бо сопіла, як куниця. Юрко й сам прикидався п'яним, наче обоє пили, а не просто підібрав якусь відрубану.

Наступного ранку Юрко розбудив Нявку ароматом кави. Як у рекламі, поклав чашку біля ліжка й рукою махав над чашкою, щоб спрямувати випари Нявці у ніздрі.

Нявка справді прокинулася, але аромат здався їй смородом. Кави навіть пробувати не схотіла.

— Де я такий глей му пити?!

Пробувала саму воду з крана, але теж виплюнула. Врешті посьорбала трохи трав'яного чаю.

Попри загальне невдоволення ситуацією, Нявці все-таки було цікаво в Юрковій кімнаті. А це був цілий шістнадцятий поверх. Внизу — багато будинків, а серед них у дворах навіть маленька церква. Нявка звикла, що в Карпатах церква завжди більша за інші споруди, а тут видавалася зовсім маленькою. Хоча так близько, як тепер, вона до церкви ще не підходила. Та й загалом до жодної хати ще не ступала.

У Юрка було цікаво — усілякі тумбочки, якісь незрозумілі предмети, кімнатка, де джерело з водою можна було відкривати й закривати, коли схочеш. І ще предмет, на якому можна було бачити різні зображення й чути музику. Музика Нявці сподобалася.

Юрко пробував поговорити з Нявкою. Звісно, його цікавив сенс її діяльності, алгоритми тощо. Однак Нявка на діалог не йшла. Спершу просто довго дивилася у вікно, а пізніше підсіла на мультики. Юрко ходив на співбесіди, бігав кур'єром — розвозив піцу, а Нявка дивилася мультики.

З часом вона почала серед ночі виходити погуляти. Казала Юркові, що засиділася. Юрко не перечив. Він ще в лісі припускав можливість інтимних стосунків, але вже після першої ночі пройнявся огидою до Нявки, а відтак і апатією.

Огида виникла тому, що на дивані Юрко виявив бридку пляму. Коли вони після лісу тільки вийшли з таксі, хлопець шкодував, що в нього одне односпальне ліжко й один диван. А от уранці, коли побачив пляму, уже не шкодував. Пляма була завдовжки десь півметра і сантиметрів тридцять завширшки. Те саме було з курткою, у яку Юрко загорнув Нявку ще в лісі.

Пляма? Ну, ви знаєте, що нявка спереду гарна дівчина, а спини в неї нормальної нема. Як нема? Та так, нутроці видно, кишки. Ну, й від них усілякий слиз, от він і лишив пляму. Нявка ж іде задом наперед і кличе: «Йди, ходи за мнов...». А якби хтось уздрів кишки, думаєте, пішов би?

Пізніше Юрко купив спеціальних пелюшок і просив, щоб Нявка собі їх стелила перед сном. Побоювався, що як хазяйка навідається, то виселить його за брудний диван. Все-таки хата на Оболоні за такі гроші — то дуже нормально. Про те, що хазяйка застане в нього Нявку, не думав, бо взагалі планував її якнайшвидше спекатися. Хазяйка ж тільки на початку наступного місяця прийде.

А проте Нявка нікуди не поспішала. Так би мовити, пустилася берега. Пустилася Карпат. Усе за мультиками сиділа, навіть навчилася сама собі їх вмикати.

Юрка називала Тоторо. Той якось сказав, що вони сусіди, і Нявка відповіла: «Мій сусід Тоторо», ну-бо мультик такий є. І відтоді Юрко став Тотором.

Наприкінці вечора Нявка любила казати: «Пака, Тоторо» — і йшла на прогулянку. Юрко ж засинав.

Десь через тиждень він почав сприймати сусідку як домашню тварину. Вони майже не спілкувалися, але разом їли. Нявка навіть інколи готувала якийсь салат. Дивилася, як Юрко робить, і сама так робила. А одного разу попросила Юрка почитати їй Рильського. Тоді хлопець наче поринув у ще глибший сон. Хоч виявилось, що вже сплигло добряче часу. І що Нявка вже досвідчена користувачка ПК — тільки не вміє читати. І певну культурну базу з фільмів та музики вже собі сформувала. Та що й казати — вона фактично виросла на його плейлисті. Ну, й Рильський. А вже після того дня в Голосіві Юрко вже й не читав поезії — так забембався з доставкою піци і співбесідами.

Хлопець раптом усвідомив, що Нявка — то його зв'язок із Карпатами. Те, від чого б інший відчував дискомфорт чи збентеження, — ну-бо дівчина без спини не найбуденніше явище, — для Юрка було чимось дуже рідним у цьому поки що недостатньо знайомому місті.

— А ти, ти ж чого не повертаєшся назад у гори?

— Ну, я знаю... Я й тут собі нормально затусувала.

#### 4

На початку місяця хазяйка прийшла по гроші, а Юрко навіть забув сховати Нявку. Ну, але викрутився — сказав, що то сестра Уляна заїхала в гості. Акцент Нявки не дав збрехати, що вони з одних теренів.

— Як пошуки роботи?

— Та нормально, — відмахувався Юрко, — шукаю.

— Дивись, ночами не ходи, а то бачу, ти порядний хлопець, мені такий квартирант підходить. Чули в новинах, як хлопці по Києву пропадають, а потім знаходять їх в озерах?

— Та знаю. Перебрали, певно. Чи наркомани.

— Та щоб усі наркомани?

Інформаційні стрічки почали рясніти повідомленнями про загадкові зникнення юнаків. Десь пропадали. Здебільшого після того, як поверталися додому з нічних клубів. Ще через кілька днів тіла почали знаходити в озерах — Андріївському, Кирилівському і Йорданському. Слідчі відзначали, що слідів насильства не виявлено, окрім різноманітних забоїв, проте

вони, певно, з'явилися від падіння на асфальт чи вдарення об стіну. Особливо підкреслювали покоцаність взуття. Ніби померлі перед загибеллю довго й безконтрольно ходили.

Ну, ходили, то й ходили. Обкурені валандалися.

Ще загадковішою стала ситуація, коли поліцейські переглянули записи з камер спостереження. Майже щоразу можна було помітити обриси начебто голої дівчини, яка йшла задом наперед. Погане освітлення й загалом неякісне зображення з камер не давали можливості скласти фоторобот. Та коли фрагменти потрапили в мережу й на очі Юркові, той наче отямився й усвідомив, що з ним відбувається.

Фактично він он уже скільки живе зі справжньою нявкою, яка ще з самого початку заявила, що жертвою мав бути він сам. Але, очевидно, її плани змінилися, і зараз жертв стало набагато більше, а він майже співучасник, який переховує злочинницю.

— Улянко! Ану йди сюди! — гукнув Юрко Нявку з кухні. — Де ти гуляєш ночами? З ким?

— А тебе що, то має обходити?

Юрко тоді повернув до неї монітор із зображеннями із камер спостереження.

— То... то я? Мене в комп'ютері показують? — на диво, зраділа Нявка.

— Хто ти є?

— Я?

— Так.

— Нявка.

— Що належить до кола твоїх обов'язків?

— Зводити чоловіків зі світу.  
— Це я й так знаю. Але нащо? Хто тобою керує?  
— Я більше ніц не годна тобі розказати.  
— Ти знаєш, що ти злочинниця?  
— Ні.  
— За твої дії тебе можуть ув'язнити.  
— Нащо?  
— Щоб ти більше такого не робила.  
— А чого?  
— Зводити зі світу — це порушення закону, це зло.  
— А що таке зло?  
— Ти придурюєшся?  
— Ні, я питаю.  
— Коротше так: забирайся звідси туди, звідки прийшла, бо я тебе здам поліції.

— Йой, Юрчику, я ни хочу... Я боюси... То дуже дилеко... Я суда ледви прийшла... Я дороги назад не знаю!

Нявка зігнулася до Юрка й поцілувала. Юрко знову поринув у стан, у якому перебував від першої зустрічі з нею.

— Іди, Юрчику, іди за мнов... — поманила його Нявка, але не в озеро, а на ліжко. — Я зроблю тобі файно. Я вже знаю як, у комп'ютері виділа... Ходи, ходи за мнов...

Нявка лежала на спині. Нявка сиділа зверху. Тільки спиною не поверталася.

Юркові сподобалося. Більше він не намагався її прогнати.



Протягом кількох тижнів Юрко вчив Нявку читати й писати. Читати — звичайним чином, а писати — тобто натискати на клавіші. Називав її Уляною. Вона його — Тоторо. Він інколи пригощав її тортом. «Київським», ясна річ. Вона ж навчилася готувати лезанью. Так минали тижні. Тоторо інколи їздив до родичів у Карпати. Уляна залишалася в Києві сумувати. Хоча насправді вона не так уже й сумувала, а займалася самоосвітою, багато читала. Невдовзі почала працювати копірайтеркою. Змогла трохи кидати грошей за оренду житла. Все відбувалося і плавно, і тягуче, і бурхливо. Тоторо знайшов роботу в банку з нормальною зарплатою й почувався щасливим. Уляна взагалі пішла в ІТ. Хоча насправді нікуди не пішла, а працювала з дому. Усе в неї добре виходило. За допомогою скайп-уроків вивчила англійську. Спершу тестила, потім сама почала розробляти додатки. Навіть Юрко оформився ФОПом, щоб платити за неї податки. Вона ж не могла, адже паспорта не мала, ані свідоцтва про народження, бо навряд чи коли-небудь народжувалася, а радше просто завжди була. Але нові обставини трохи зробили з неї людину. От вони — наслідки праці. Гроші йшли нормально, і Юрко запропонував їй зробити операцію. На спині — щоб заховати кишки. Уляна кивнула, мовляв, говориш правду. Мовляв, я сама про це вже думала, навіть придивилася одного хірурга. Але він за кордоном. Я ж не виїду. Треба сюди запросити. «Які питання? — сказав Юрко. — У нас є де жити». Отже, з операцією все склалося вдало. Уляна

Юркові, звісно, ще кілька разів ззаду дала. Але тоді стала надто фиркати носом. Мовляв, не хочу тусувати з молокососом. Ти ж шарип — тобі лише двадцять один. А в мене століття, та й уже нормальна шкіра за плечима. Коротше, переїжджаю на іншу хату. В іншу країну. Документи вже намутила.

## 6

Юрко якийсь час тужив. Серце боліло, на душі млоіло. А потім знайшов душевну рівновагу, читаючи Мирослава Дочинця. Подумав: а добре, що Уляна таки здиміла. А то ж не йти з нявкою до вінця. Себто під вінець. Себто не вести ж її під вінець. Навряд чи вийшло б повінчатися з проявою. Тож нехай буде цій історії кінець.

## 7

І кінець, можливо, навіть міг би бути. Юрко не раз пробував забути. І забував. Аж доки одного разу світ не сколихнув скандал — у Японії почали зникати чоловіки. Потім їхні тіла знаходили в озері Окутама за дві години їзди від Токіо. От тобі й на — Нявка<sup>1</sup>.

<sup>1</sup> А ще Юрко написав вірша й опублікував його в телеграм-каналі, який спеціально для цього створив. Канал назвав «Юрко Тоторо»: <https://t.me/yurkototoro>.



## ПОВІЛЬНІ ТАНЦІ

Володя щойно придбав у меблевому салоні нового стільця. Старий геть ослабився й не тримався купи. Сидіти ще можна, але стояти на ньому страшно, бо хитається. А ще він прив'язав до ніжок кольорові стрічки. Так красивіше і може здатися, ніби то комусь подарунок.

У нього було кілька друзів, але вони сиділи вдома й читали книжки, а Володя любив дискотеки та баскетбол. Грав за збірну області. І грав добре, бо ставив м'яча до кошика, як гарбуза — обережно й переконливо. Друзі по-доброму називали його хмарочосом, а недруги — жердиною (через зріст два метри і тринадцять сантиметрів). Володя не ображався, тож йому ніхто не міг дошкулити. Образився лиш одного разу, коли таксист обматюкав за те, що він колінами вперся у спинку крісла.

Щосереди і п'ятниці о шістнадцятій ходив на танці. Любив сучасні танці. І ще любив повільні. Повільних на заняттях не вчили, але він і так умів. Клав руки на

талію дівчині, а часом і нижче, і слухав дівоче тепло й ритм серця. Володя думав, що якби знався на медицині, то міг би безпомилково визначати всілякі сердечні хвороби — завдяки власній чутливості.

А потім, наприкінці танцю, він незручно згинався партнерці до вуха і пропонував погуляти. Щойно та погоджувалася, брав її за руку й вів на природу, обов'язково прихоплюючи залишеного біля входу стільця.

Коли западало мовчання, Володя пригортав дівчину, піднімав її на руки, ногою підтягував табуретку і ставив дівчину на неї, а тоді починав цілувати. Він любив цілуватися з дівчатами після дискотек із повільними танцями. Його любов не цікавила, він ніколи не пропонував зустрітися, але часом надзвонював, домовлявся про зустріч, приходив у призначене місце з табуреткою й цілував дівчину. Володі було відомо, що регулярні поцілунки продовжують життя на вісім років. Він не знав, на що витратить тих кілька бонусних літ, але думав, що робота завжди знайдеться, тому уклав певний графік і намагався його дотримуватися.

З новою табуреткою він прийшов додому близько обіду. Сів їсти на старий стілець, той був розхитаний, але ще тримався. Сідати на новий не наважився.

Коли наївся канапок із ковбасою, сиром, огірками й запив чашкою чаю, то набрав номер подруги Олесі, з якою недавно познайомився у друга на дні народження. Вони сиділи навпроти й посміхалися одне одному, а ще Володя лоскотав ногами її ноги під столом.

Олеся відповіла не відразу, але радісно. Сказала, що мила голову. Володя вважав таке заняття дивним, як на обідню пору, і поділився своїми сумнівами, а потім запросив Олесю на каву до ресторану «Вітальний», позаяк того дня дискотеки не було. Дівчина радісно погодилася, а на зауваження про незвичність заняття мовила, що відчувала можливість Володиного дзвінка й запрошення, а сушка в неї зламалася. Тому, аби не йти ввечері з мокрою головою, вирішила помити і просушити волосся заздалегідь. Володя погодився, що то справді слушне рішення, і нагадав, що в неї таки красиве волосся. Олеся подякувала й попрощалася до вечора.

Він навмисно спізнився на кілька хвилин, аби дівчина не бачила табуретки біля входу до ресторану. Гречно вибачився за спізнення, на що Олеся кинула: «Пусте!». Така реакція достобіса втішила Володю, і він узявся розважати подругу вельми спосібними жартами, а вже за хвильку принесли каву. Обоє сьорбали й облизувалися, але поки що кожен сам по собі.

Коли минуло півтори години, Володя вирішив, що за десять-п'ятнадцять хвилин можна буде рушати з ресторану, позаяк нових жартів катма, а дівчина не вельми балакуча. Гадав, що вже її нікуди не запрошуватиме, але сьогодні як уже вибрався з новою табуреткою, то жаль тягати марно. А Олесі стілець конче потрібен, бо має заледве метр шістдесят п'ять.

Дівчина ще сходила до вбиральні, а Володя вже чекав біля виходу. Зауваживши табуретку зі стрічками, Олеся трохи остовпіла, та молодик попросив не хвилюватися — мовляв, скоро все второпаш.

Пройшлися до нічного парку, трохи освітленого ліхтарями. Володя звернув із центральної алеї між дерева, де менше світла, увімкнув на мобільнику пісню «Вона», поставив телефон на табуретку й запросив Олесю до повільного танцю.

Танцювати на траві було не вельми зручно ще й тому, що під ногами траплялися шишки, та й невисока Олеся вгрузала підборами в землю. Якби їх збоку знімали в режимі нічного бачення, то вийшли б досить кумедні кадри. Використовуючи давно відпрацьовану схему, Володя пригорнув дівчину, трохи підняв її, підтягнув ногою табуретку й обережно, щоб та не роздавила мобільника, поставив Олесю на стілець і припав вустами до її вуст.

Коли дівчина почала остерігатися, що впаде, Володя заспокоював її, як міг. Мовляв, це нова табуретка, а стара давно поламалася. Зачувши таке, Олеся обурилася: «Скільки дівчат перецілував, що стілець поламав?». Молодик, звісно, запевнив, що їх було не так уже й багато, а табуретка поламалася, бо вони надто інтенсивно рухалися, а деякі мали надто громіздкі фізичні дані, тоді як Олесю, за словами Володі, ідеальна дівчина, хіба трохи занизька, але він до такого звик, та й табуретка справді нова, тож ви-стачить надовго.

Володя, як і планував, уже Олесю не запрошував, натомість на вихідних зателефонувала вона сама й запросила відразу до себе додому. Володю це неабияк утішило. Непокоїло хіба те, що подруга згадала про якусь поміч, що він мав би їй надати.

Вона мешкала на вулиці Чорновола, на останньому поверсі п'ятиповерхівки. Батьків, як і передбачалося, вдома не було. Олесин тато, певно, щось робив із дерева, бо в снігах лежало кілька товстеньких гілок.

Олеся навіть не пропонувала чаю, а притьма віддала наказ тягти гілки до кімнати. Там вона сиділа на дивані й розпрямляла бинти та переглядала якісь баночки з темного скла. Звідавши у Володі, що його зріст — два метри і тринадцять сантиметрів, вирахувала, що для рівномірного зіставлення їй потрібно наростити сорок сантиметрів, тоді вона стане нижчою від нього лише на десять<sup>2</sup> сантиметрів — якраз буде комфортно цілуватися. Молодик ще намагався прийти до тями, як Олеся вже подала йому пилку і звеліла обрізати дві гілки до потрібної довжини. Вона переконувала, що це верба і що вона добре приймається. Казала, що як у дитинстві бувала в родичів у селі, то дядько робив тин із вербових гілок. Ті стовпці згодом розпускали пагони й листя.

Володя облупив із гілок кору — і вони справді стали білими, гладенькими і привабливими, а за товщиною десь, як Олесині ніжки. Перегодя він уже вистругував щось на зразок стоп, аби могло бути опертя, коли дівчина опинятиметься у вертикальному положенні на нових кінцівках.

Олеся старанно прикладала собі до п'ят гілки й намазувала їх спеціальною маззю, що була в баночках із темного скла, а тоді бинтувала. Потім сказала, що

<sup>2</sup> Насправді на 8 см, Олеся ледь помилилася в підрахунку.

насправді зараз вона живе сама, бо батьки на кілька місяців, а може, й назавжди поїхали до дядька в село. Окрім того, аби нові частини тіла зрослися, їй треба з пів року лежати нерухомо, а ще краї кінцівок мали бути вмочені у воду, яку треба міняти раз на тиждень. За словами Олесі, через визначений термін вони з Володею стануть ідеальною парою, то їй не треба буде тратитися на стільці. Недолік хіба в тому, що зі стоп проросте кілька корінців, але вона старанно ховатиме їх у взутті. Жодних харчів їй не треба. На ніч Олеся просто опускатиме ноги до тазика з водою, а зранку вже буде сита на весь день чи й на кілька наступних, залежно від вологості повітря.

Поза будь-яким сумнівом, Володю не надто втішила перспектива таких оригінальних стосунків, але, будучи совісним парубком, він регулярно заходив міняти воду, тим паче, що од нього більше ніч не вимагалось. Іноді, коли не мав часу, міняти воду заходили його друзі по команді. Вони жартували, що після вдалого зростання Олеся теж зможе приєднатися до їхньої збірної. Дівчину це втішало, і вона цілими днями дивилася телевизор, поступово перетворюючись на рослину. Навіть Володя це якось зауважив і протер їй чоло та повіки ганчіркою. Там виявилось дуже багато пилюки. Він ще дорікнув, що Олеся зовсім перестала за собою стежити, на що та тільки змахнула рукою.

За пів року дівчина справді стала на ноги. Кінцівки були не надто гарні, але Володя вже настільки з нею зріднився, що не хотів кидати, а купив довгу спідницю. У ній Олеся була навіть дуже стрункою й краси-